the public. The author has presented the concept of public control over administrative courts. The content of public control over the activity of administrative courts has been clarified. The range of subjects of public control over the activity of administrative courts has been outlined. The goals of public control over the activity of administrative courts have been revealed. The principles of exercising public control over the activity of administrative courts have been defined. Forms of exercising public control over the activity of administrative courts have been established. Methods of public control over the activity of administrative courts have been revealed. The issues of effectiveness of civil control over the activity of administrative courts have been considered. The role of public councils in administrative courts has been emphasized as a form of cooperation between stae authorities and the public in exercising civil control over the activity of administrative courts. The composition and powers of public councils at administrative courts in exercising civil control over the activity of administrative courts have been considered. The problematic issues of public control over the activity of administrative courts have been highlighted. The directions of improvement of public control over the activity of administrative courts have been determined. The author has proposed to provide for certain safeguards that will not allow the judicial authorities to evade interaction with public control entities, to hold officials liable for counteracting or inaction against public control entities.

Key words: administrative court, civil society, public control, state power, method of public control, judicial power, form of public control.

DOI https://doi.org/10.33766/2524-0323.86.125-135
УДК 343.359.3(477)

Г. С. Крайник,
кандидат юридичних наук,
асистент кафедри кримінального права №1
Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого
(м. Харків, Україна)
e-mail: vip.kraynik@ukr.net
https://orcid.org/0000-00015703-4947
С. С. Чубарь,
студент 3 курсу 11 групи Інституту прокуратури та
кримінальної юстиції Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого
(м. Харків, Україна)
e-mail: sergeychubar1502@gmail.com
https://orcid.org/0000-0001-5626-7757

ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОНТРАБАНДУ

У статті досліджено актуальні питання щодо реформування відповідальності за контрабанду. Запропоновано законодавчі зміни до нової редакції Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення, які належним чином врегулюють питання протидії контрабанді та усунуть існуючі недоліки. Обґрунтовано необхідність

©Крайник Г. С., Чубар С. С., 2019

реформування санкцій статей в Кодексі України про адміністративні правопорушення та Кримінальному кодексі України щодо контрабанди й запровадження адміністративної відповідальності за контрабанду в невеликих розмірах, у ККУ – кримінальну відповідальність у значних, великих та особливо великих розмірах.

Ключові слова: злочини в сфері господарської діяльності, контрабанда товарів, контрабанда зброї.

Постановка проблеми. Термін «контрабанда» можна розуміти як переміщення через митний кордон поза митним контролем певних предметів. Це є негативне та злочинне явище, що має наслідком незаконне збагачення, утворення злочинних організацій, недотримання митного й податкового законодавства держави, суттєві збитки в економіці держави, утворення корупційних схем та тіньових грошових потоків тощо. У початковій редакції Кримінального кодексу України існувала норма щодо контрабанди товарів (ст. 201) і її було включено до розділу «Злочини у сфері господарської діяльності», оскільки мало на меті захист господарської діяльності від недобросовісної конкуренції. У 2011 році відбулася часткова декриміналізація кримінальної відповідальності за контрабанду товарів, а це, на наш погляд, має невідповідність з сучасними потребами суспільства й не відповідає суспільній небезпечності цього діяння.

Саме тому необхідно зазначити, що створення належних заходів, механізмів та інструментів контролю для уникнення нелегальних поставок товарів, цінностей і предметів повинно бути однією із прерогатив державної політики в аспекті економічної стабільності, господарської діяльності та попередження злочинів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання контрабанди законодавчо закріплено в ст. 201, 201-1, 305 чинного Кримінального кодексу України, але, вважаємо, що дані норми недосконало регулюють питання щодо протидії контрабанді, тому вимагають суттєвого реформування. Дану проблематику досліджували вітчизняні науковці, зокрема: В. І. Волошин, Ю. О. Данилевська, О. Є. Звірко, С. Й. Кравчук, О. П. Потушинська, В. О. Хома.

Формування цілей. Метою даного дослідження є формулювання науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства України щодо відповідальності за контрабанду.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до ст. 1 Міжнародної конвенції про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства контрабанда означає *митне шахрайство*, що полягає вперeміщенні товарів через митний кордон у будь-який прихований спосіб [1].

У 2011 р. всупереч вимогам Міжнародної конвенції про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства було декриміналізовано контрабанду товарів [15], що не відповідає положенням даної конвенції і, на наш погляд, не враховує значну суспільну небезпечність даного діяння.

Чинний Кримінальний кодекс України (далі – ККУ) у ч. 1 ст. 201 встановлює, що контрабандою є переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї або боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї або бойових припасів до неї), частин вогнепальної нарізної зброї, а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації [2].

Згідно з п. 7 постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил» від 03.06.2005 р. № 8 умисне незаконне переміщення через митний кордон України без спеціального дозволу, який надається в установленому відповідними нормативними актами порядку, історичних і культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, радіоактивних або вибухових речовин, зброї та боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї та бойових припасів до неї), а так само стратегічно важливих сировинних товарів, щодо яких законодавством встановлено відповідні правила вивезення за межі України, є контрабандою і тягне кримінальну відповідальність незалежно від способу переміщення, вартості чи розміру предмета цього злочину [12].

На сучасному етапі розвитку української держави існує низка чинників, які обумовлюють існування контрабандної діяльності. З-поміж них виділяють: низький рівень матеріальної забезпеченості населення, високий рівень безробіття в країні та особливо в прикордонних регіонах, де контрабанда для значної частини мешканців перетворилася на основне джерело доходів через високу прибутковість цього виду злочинного бізнесу. До основних чинників також належать недосконалість митного та податкового законодавства; недостатньо ефективний рівень митного та прикордонного контролю; недосконалість державної системи контролю за походженням і реалізацією продукції та сплатою податків [3].

В. І. Волошин серед головних передумов розвитку контрабандної діяльності на прикордонних територіях України доцільно виділяє такі: 1) вигідне географічне й транспортне положення території держави; 2) функціональна неспроможність Державної прикордонної служби України забезпечити контроль за перетином державного кордону на всій лінії його протяжності; 3) надмірна кількість контрольних процедур при митному оформленні продукції, товарів, матеріальних цінностей тощо; 4) високий рівень корумпованості та бюрократизму державних чиновників; 5) криміналізація органів державної влади, суб'єктів господарювання та суспільства загалом; 6) високі ставки експортних та імпортних мит; 7) низька ефективність роботи органів правоохоронної та судової системи; 8) психологічні стимули та бажання підприємців до отримання надприбутків; 9) недосконалість системи митно-тарифного регулювання експортно-імпортних операцій; 10) поширена практика лобіювання інтересів в органах державної влади представниками великого бізнесу [4, с. 58].

Погоджуємося з думкою В. О. Юрченка, який пропонує запровадити такі шляхи подолання контрабанди, а саме:

1) розробка та затвердження рішенням обласних рад Регіональних програм запобігання контрабанді, організованій злочинності та корупції (такі програми повинні передбачати проведення спеціальних операцій, спрямованих на запобігання вчинення контрабанди; виявлення та притягнення до відповідальності причетних до здійснення протиправної діяльності; виявлення і припинення корупційних діянь, хабарництва та інших зловживань посадовими і службовими особами митних, прикордонних та інших органів).

2) запровадження регулярного міжвідомчого моніторингу діяльності суб'єктів господарювання, які здійснюють експортно-імпортні операції, створення на базі цього міжвідомчої бази даних правоохоронних органів про осіб, причетних до контрабанди;

3) здійснення постійного контролю за реалізацією товарів на внутрішньому ринку товарів держави шляхом створення ефективної системи супроводження руху товарів від кордону до споживача, розроблення механізму застави в повному обсязі товарів, що транзитом перевозяться територією держави, з подальшим її поверненням після підтвердження факту ввезення товару на митну територію України;

4) поліпшення технічного оснащення пунктів пропуску через державний кордон України засобами об'єктивного контролю (великотоннажними терезами, сканерами, рентгенівськими установками, системами зчитування номерів та відеоспостереження);

5) налагодження тісних зв'язків із правоохоронними органами зарубіжних країн з питань документування злочинної діяльності міжнародних економічних кримінальних формувань на стадіях проведення оперативно-розшукових та процесуальних заходів [5, с. 211-212].

Однак такі шляхи подолання контрабанди не є дієвими без належного законодавчого регулювання, тому постає необхідність закріплення в новій редакції ККУ та КУпАП ефективного положення щодо протидії контрабанді. Важливо звернутися до ст. 201 ККУ, диспозиція якої, на нашу думку, частково не відповідає родовому об'єкту в злочинах у сфері господарської діяльності, а санкція є невиправдано заниженою та соціально несправедливою.

Підтримуємо зауваження науковців О. Є. Звірка та Ю. О. Данилевської до ст. 201 ККУ, які стверджують, що контрабанда отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї або боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї або бойових припасів до неї), частин вогнепальної нарізної зброї, а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації, що передбачено в диспозиції статті, не відповідає родовому об'єкту посягання [7, с. 4; 8, с. 188]. Саме тому, ураховуючи родовий об'єкт посягання та предмети, передбачені в диспозиції статті, за прикладом ст. 305 чинного ККУ, необхідно виділити в новій редакції ККУ статтю «Контрабанда зброї та інших предметів» в розділі «Злочини проти громадської безпеки».

Слушною є пропозиція О. С. Яланського, який стверджує, що в санкції ч. 1 ст. 201 ККУ має міститися положення про конфіскацію предметів контрабанди, і зазначає, що конфіскація предметів контрабанди повинна бути обов'язковою, адже винний може скористатися цією вигодою після відбуття покарання, у подальшому реалізувавши дані предмети, або доручити це своїм родичам навіть під час його відбуття. Можливість залишити в себе предмети злочину не відповідає меті покарання в повній мірі [6, с. 1037]. На нашу думку, ця теза є ключовою, оскільки саме за допомогою конфіскації предметів контрабанди й відновлюється соціальна справедливість, оскільки учасники контрабанди або їх найближче оточення не зможе скористатися ресурсами, що мають вияв у неправомірній вигоді та в майбутньому отримати надприбутки, тому включення до санкції статті 201 ККУ положення про конфіскацію предметів контрабанди є значущим та актуальним.

На даний час чинне законодавство України дозволяє вилучати предмети контрабанди за допомогою спеціальної конфіскації. Згідно з ч. 1 ст. 96-1 та ст. 96-2 ККУ спеціальна конфіскація застосовується за умови вчинення умисного злочину, за який передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на певний термін, тому за ст. 201 ККУ необхідно застосовувати саме цей захід кримінально-правового характеру. Важливо визначити, що охоплюється терміном «товари», «українські товари», «культурні цінності». Відповідно до п. 57 ст. 1 Митного кодексу України (далі – МКУ) товари - будь-які рухомі речі, у тому числі ті, на які законом поширено режим нерухомої речі (крім транспортних засобів комерційного призначення), валютні цінності, культурні цінності, а також електроенергія, що переміщується лініями електропередачі; згідно з п. 61 ст. 1 МКУ українські товари - це такі, які: а) повністю отримані (вироблені) на митній території України та не містять тих, що ввезені через митну територію України; товари, повністю отримані (вироблені) на митній території України, не мають митного статусу українських, якщо вони отримані (вироблені) з тих, які не перебувають у вільному обігу на митній території України; б) ввезені на митну територію України та випущені для вільного обігу на цій території; в) отримані (вироблені) на митній території України виключно з товарів, зазначених у підпункті «б», або з товарів, зазначених у підпунктах «а» і «б» цього пункту; у п. 18 ст. 1 МКУ наголошено, що культурні цінності - об'єкти матеріальної та духовної культури, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення і підлягають збереженню, відтворенню та охороні відповідно до законодавства України [14].

У зв'язку з тим, що культурні цінності – це товар, то в разі введення кримінальної відповідальності за контрабанду товарів, такий предмет як культурні цінності будуть ним охоплюватися, а тому вказівка на «культурні цінності» в диспозиції статті стає недоцільною.

За вчинення правопорушення з незаконного переміщення товарів через митний кордон, незалежно від їх обсягів та розміру настає лише адміністративна відповідальність згідно з МКУ [14]. Разом з тим, сучасні реалії показують, що нелегальне переміщення продукції і товарів через

державний кордон України має вкрай негативний економічний аспект, що виявляється, зокрема, у недоотриманні в повному обсязі надходжень до Державного бюджету, стимулюванні ведення недобросовісної конкуренції, що у свою чергу негативно впливає на розвиток національної економіки та створює загрозу економічній та соціальній безпеці України [10].

Саме тому, на нашу думку, дана сфера суспільних відносин потребує негайного врегулювання, тобто криміналізації діяння - контрабанди товарів у значних, великих та особливо великих розмірах, а отже, відновлення кримінальної відповідальності за контрабанду товарів.

Проектом Закону «Про внесення змін до статті 201 Кримінального кодексу України щодо криміналізації контрабанди товарів» (далі – проект Закону) пропонується внести зміни до частини першої статті 201 ККУ та передбачити кримінальну відповідальність за переміщення товарів через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, вчинене у значних розмірах. Також частину другу вказаної статті пропонується доповнити такими кваліфікуючими ознаками злочину як вчинення його повторно або контрабанда товарів у великих розмірах [9].

Окрім того, проектом Закону пропонується доповнити статтю 201 ККУ частиною третьою та встановити більш суворе покарання за вчинення діянь, передбачених частинами першою або другою цієї статті, організованою групою або контрабанду товарів в особливо великих розмірах [10].

Разом з тим, вказана стаття доповнюється приміткою, відповідно до якої контрабанда товарів вважається вчиненою у значних розмірах, якщо їх вартість у п'ятсот і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, у великих розмірах – якщо їх вартість у дві тисячі й більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, а в особливо великих розмірах - якщо їх вартість у п'ять тисяч і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян [9].

Висновки. Отже, враховуючи положення Міжнародної конвенції про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства, погляди науковців, згаданих у даній роботі, та зазначений проект Закону, пропонуємо виокремити статтю «Контрабанда зброї та інших предметів» і внести зміни до ст. 201 ККУ та затвердити дані положення в такій редакції:

«Контрабанда,

1) тобто митне шахрайство, що полягає в переміщенні товарів через митний кордон України у будь-який прихований спосіб, вчинений у значних розмірах або отруйних, сильнодіючих речовин, радіоактивних матеріалів, а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації,

карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років;

2) *та сама дія, вчинена за попередньою змовою групою осіб або особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, або службовою особою з використанням службового становища, або вчинена у великих розмірах*, карається позбавленням волі на термін від п'яти до дванадцяти років з конфіскацією майна;

3) *дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою, або контрабанда в особливо великих розмірах,*

караються позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

Примітка. Контрабанда вважається вчиненою у значних розмірах, якщо вартість товарів у п'ятсот і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, у великих розмірах — якщо вартість товарів у дві тисячі і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, в особливо великих розмірах — якщо вартість товарів у п'ять тисяч і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян».

У разі врахування запропонованих змін, доцільним є вилучення положення статті 201-1 чинного ККУ, оскільки лісоматеріали або пиломатеріали цінних та рідкісних порід дерев – товар (предмет злочину, що пропонується внести до ст. 201 ККУ).

Ураховуючи родові об'єкти та предмети злочинів, пропонуємо створити в розділі «Злочини проти громадської безпеки» статтю «Контрабанда зброї та інших предметів» такого змісту:

1) *контрабанда, тобто митне шахрайство, що полягає в переміщенні зброї або боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї або бойових припасів до неї), вибухових речовин, частин вогнепальної нарізної зброї через митний кордон України у будь-який прихований спосіб, вчинена у значних розмірах*,

карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років;

2) *та сама дія, вчинена за попередньою змовою групою осіб або особою, раніше судимою за злочин, передбаченим цією статтею, або службовою особою з використанням службового становища, або вчинена у великих розмірах,* карається позбавленням волі на термін від п'яти до дванадцяти років з конфіскацією майна.

3) *дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою, або контрабанда в особливо великих розмірах*,

караються позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

Примітка. Контрабанда вважається вчиненою у значних розмірах, якщо її вартість у п'ятсот і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, у великих розмірах — якщо її вартість у дві тисячі і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, а в особливо великих розмірах — якщо її вартість у п'ять тисяч і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян».

Варто ствердити, що важливість вилучення положення «Контрабанда зброї та інших предметів» до розділу «Злочини проти громадської безпеки» до нової редакції ККУ є актуальним у разі залишення заборони вільного обігу зброї. У разі легалізації зброї, виокремлення цієї статті є недоцільним і дане положення необхідно залишити в розділі «Злочини у сфері господарської діяльності» статті «Контрабанда», оскільки зброя є товаром (предмет злочину, що пропонується внести до ст. 201 ККУ).

Задля уникнення колізій у законодавстві та чіткого розмежування злочину від адміністративного правопорушення, пропонуємо внести зміни

до санкції ст. 164 Кодексу України про адміністративні правопорушення [13], виокремивши адміністративну відповідальність за контрабанду в невеликих розмірах, тобто вартість товарів має становити не більше 500 неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Відповідно до п. 10-2 ч. 2 ст. 46 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Пленум Верховного Суду за результатами аналізу судової статистики та узагальнення судової практики надає роз'яснення рекомендаційного характеру з питань застосування законодавства при вирішенні судових справ [11]. Саме тому, у разі врахування зазначених пропозицій щодо удосконалення чинного законодавства України щодо відповідальності за контрабанду, доцільним буде детальне роз'яснення нових норм ККУ щодо протидії контрабанді Пленумом Верховного Суду для більш ефективного правозастосування.

Використані джерела:

1. Міжнародна конвенція про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства від 09.06.1977 р. (набрала чинності для України 21.05.1980; приєднання 23.05.2000) URL: https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/995_926

2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Дата оновлення: 26.02.2019. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14

3. Кравчук С.Й. Економічна злочинність в Україні. Курс лекцій. 2009. URL : https://westudents.com.ua/knigi/116-ekonomchna-zlochinnst-v-ukrankravchuk-sy.html

4. Волошин В. І. Боротьба з контрабандою на прикордонних територіях як інструмент зміцнення економічної безпеки держави . *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2014. № 4. С. 56-63. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/sepspu_2014_4_8

5. Юрченко В.О. Кримінологічна характеристика запобігання контрабанді в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. С. 209-212.

6. Яланський О.С. «Товарна» контрабанда в Україні – щодо доцільності криміналізації. *Молодий вчений*. 2017. № 11(51). С.1034-1038.

7. Данилевська Ю. О. Кримінальна відповідальність за контрабанду крізь призму законодавчих змін. *Часопис Академії адвокатури України*. 2012. № 14. С. 1–5.

8. Звірко О. Є. Кримінальна відповідальність за контрабанду. Проблеми взаємодії суспільства та держави у сучасному правовому просторі: збірник матеріалів Міжнародної юридичної науково-практичної конференції «Актуальна юриспруденція», (27.02.2014 р.). 2014. С. 186-190.

9. Проект Закону України «Про внесення змін до статті 201 Кримінального кодексу України щодо криміналізації контрабанди товарів» від 03.07.2018 № 8543 URL:http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64331

10. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до статті 201 Кримінального кодексу України щодо криміналізації контрабанди товарів» від 03.07.2018 р. № 8543 URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64331

11. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19

12. Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил: постанова Пленуму Верховного Суду України від 03.06.2005 р. № 8 . URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-05

13. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10

14. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17

15. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності: Закон України від 15.11.2011 р. № 4025-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4025-17

References

1. Mizhnarodna konventsiya pro vzayemnu administratyvnu dopomohu u vidvernenni, rozsliduvanni ta prypynenni porushen' mytnoho zakonodavstva vid 09.06.1977 r. [International Convention on Mutual Administrative Assistance in the Prevention, Investigation and Termination of Violations of Customs Law of 09.06.1977]. Retrieved from : https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/995_926 [in Ukrainian].

2. Kryminal'nyy kodeks Ukrayiny: Zakon Ukrayiny vid 05.04.2001 r. № 2341-III. [The Criminal Code of Ukraine: Law of Ukraine of 05.04.2001 № 2341-III.] Data onovlennya: 26.02.2019. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14 [in Ukrainian].

3. Kravchuk S. Y. (2009). Ekonomichna zlochynnist' v Ukrayini. Kurs lektsiy. [Economic crime in Ukraine. Course of lectures.] Retrieved from: https://westudents.com.ua/knigi/116-ekonomchna-zlochinnst-v-ukran-kravchuk-sy.html [in Ukrainian].

4. Voloshyn V. I. (2014). Borot'ba z kontrabandoyu na prykordonnykh terytoriyakh yak instrument zmitsnennya ekonomichnoyi bezpeky derzhavy. Sotsial'no-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrayiny. [Combating smuggling in the border areas as a tool to strengthen the economic security of the state]. *Social economic problems of the modern period of Ukraine*. № 4. pp. 56-63. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sepspu_2014_4_8 [in Ukrainian].

5. Yurchenko V. O. (2017). Kryminolohichna kharakterystyka zapobihannya kontrabandi v Ukrayini. [Criminological characteristics of the prevention of smuggling in Ukraine]. *Actual problems of domestic jurisprudence*. pp. 209-212 [in Ukrainian].

6. Yalans'kyy O. S. (2017). «Tovarna» kontrabanda v Ukrayini – shchodo dotsil'nosti kryminalizatsiyi. [«Commodity» smuggling in Ukraine - on the feasibility of criminalization.] *Young scientist*. № 11(51). pp.1034-1038 [in Ukrainian].

7. Danylevs'ka Yu. O. (2012). Kryminal'na vidpovidal'nist' za kontrabandu kriz' pryzmu zakonodavchykh zmin. [Criminal liability for smuggling through the prism of legislative changes]. *Journal of the Academy of Advocacy of Ukraine*. № 14. pp. 1–5 [in Ukrainian].

8. Zvirko O. Ye. (2014). Kryminal'na vidpovidal'nist' za kontrabandu. Problemy vzayemodiyi suspil'stva ta derzhavy u suchasnomu pravovomu prostori: zbirnyk materialiv Mizhnarodnoyi yurydychnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi «Aktual'na yurysprudentsiya». [Criminal liability for smuggling. Problems of interaction between society and the state in the modern legal space]. *Collection of materials of the International Legal Scientific and Practical Conference «Topical Jurisprudence»* (27.02.2014 r.). pp. 186-190 [in Ukrainian].

9. Proekt Zakonu Ukrayiny «Pro vnesennya zmin do statti 201 Kryminal'noho kodeksu Ukrayiny shchodo kryminalizatsiyi kontrabandy tovariv» vid 03.07.2018 № 8543 [Draft Law of Ukraine «On Amendments to Article 201 of the Criminal Code of Ukraine on Criminalization of Smuggling of Goods»] of 03.07.2018 № 8543. Retrieved from: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64331 [in Ukrainian].

10. Poyasnyuval'na zapyska do proektu Zakonu Ukrayiny «Pro vnesennya zmin do statti 201 Kryminal'noho kodeksu Ukrayiny shchodo kryminalizatsiyi kontrabandy tovariv» vid 03.07.2018 r. № 8543 [Explanatory Note to the Draft Law of Ukraine «On Amendments to Article 201 of the Criminal Code of Ukraine on Criminalization of Smuggling of Goods»] of 03.07.2018 № 85. Retrieved from: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64331 [in Ukrainian].

11. Pro sudoustriy i status suddiv: Zakon Ukrayiny vid 02.06.2016 r. № 1402-VIII. [On the Judiciary and Status of Judges: Law of Ukraine of 02.06.2016 № 1402-VIII]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19 [in Ukrainian].

12. Pro sudovu praktyku u spravakh pro kontrabandu ta porushennya mytnykh pravyl: postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrayiny vid 03.06.2005 r. № 8. [On jurisprudence in cases of smuggling and violation of customs rules: resolution of the Plenum of the Supreme Court of Ukraine of 03.06.2005 № 8.] Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-05 [in Ukrainian].

13. Kodeks Ukrayiny pro administratyvni pravoporushennya vid 07.12.1984 r. № 8073-X. [Code of Ukraine on Administrative Offenses of 07.12.1984 №. 8073-X]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10 [in Ukrainian].

14. Mytnyy kodeks Ukrayiny vid 13.03.2012 r. № 4495-VI. [Customs Code of Ukraine of 13.03.2012 № 4495-VI]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17 [in Ukrainian].

15. Pro vnesennya zmin do deyakykh zakonodavchykh aktiv Ukrayiny shchodo humanizatsiyi vidpovidal'nosti za pravoporushennya u sferi hospodars'koyi diyal'nosti: Zakon Ukrayiny vid 15.11.2011 r. № 4025-VI. [On Amendments to Some Legislative Acts of Ukraine on the Humanization of Responsibility for Offenses in the Field of Economic Activity: Law of Ukraine of 15.11.2011 № 4025-VI]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4025-17 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редколегії 14.05.2019

Крайник Г. С.,
кандидат юридических наук,
ассистент кафедры уголовного права № 1
Национального юридического университета
имени Ярослава Мудрого
(г. Харьков, Украина)
Чубарь С. С.
студент 3 курса 11 группы Института прокуратуры и
уголовной юстиции Национального юридического
университета имени Ярослава Мудрого
(г. Харьков, Украина)

ВОПРОСЫ РЕФОРМИРОВАНИЯ ОТВЕТСТВЕННОСТИ ЗА КОНТРАБАНДУ

В статье исследованы актуальные вопросы реформирования ответственности за контрабанду. Предложены законодательные изменения в новой редакции Уголовного кодекса Украины и Кодекса Украины об административных правонарушениях, которые должным образом урегулируют вопросы противодействия контрабанде и устранят существующие недостатки. Обоснована необходимость реформирования санкций статей о контрабанде в

Кодексе Украины об административных правонарушениях и Уголовном кодексе Украины и введение административной ответственности за контрабанду в небольших размерах, в Уголовном кодексе Украины - уголовную ответственность в значительных, крупных и особо крупных размерах.

Ключевые слова: преступления в сфере хозяйственной деятельности, контрабанда товаров, контрабанда оружия.

Krainyk H.,
candidate of law,
assistant of the department of Criminal law № 1
Yaroslav Mydryi national law university,
(Kharkiv, Ukraine)
Chubar S.,
3rd year student of group 11 of the criminal justice
and prosecutor's training institute Yaroslav Mydryi national law university,
(Kharkiv, Ukraine)

QUESTIONS OF REFORMING CRIMINAL LIABILITY FOR SMUGGLING

The current issues of reforming of the responsibility for smuggling have been analyzed in the article. It has been alleged that smuggling is a negative and criminal phenomenon that results in illegal enrichment, the formation of criminal organizations, failure to comply with the customs and tax laws of the state, significant losses in the economy of the state, the formation of corruption schemes and shadow money. It has been considered that the main negative factors of smuggling are also such as the imperfection of customs and tax legislation; insufficient level of customs and border control; imperfection of the state system of control over origin and sale of products and payment of taxes. It has been provided that the creation of appropriate measures, mechanisms and controls to avoid the illegal supply of goods, values and objects is one of the prerogatives of state policy in terms of economic stability, economic activity and crime prevention.

It has been found that any means of combating smuggling are not effective without proper legislative regulation, that is necessary to consolidate in the new edition of the Criminal Code of Ukraine an effective provision for combating smuggling. The issues for the unsuccessful inclusion of part of this article in the section «Crimes in the sphere of economic activity» with the existing disposition have been described. It has been stated that social justice is restored through the seizure of contraband items, because contraband participants or their immediate surroundings will not be able to use the resources and earn additional profits in the future. The legislative amendments to the new version of the Criminal Code of Ukraine and Code of Ukraine on administrative offenses, which regulate the issues of counteraction to smuggling properly and eliminate the existing shortcomings have been proposed.

Key words: crimes in the sphere of economic activity, smuggling of goods, weapons smuggling.